MAHMÛD BİN HASEN (El-Kazvînî)

Şafiî mezhebi fıkıh âlimlerinden. Künyesi Ebû Hatem olup ismi Mahmûd bin Hasen bin Muhammed bin Yûsuf bin Hasen bin Muhammed et-Taberî el-Kazvînî el-Ensârî'dir. Kazvînî diye

meşhûr olmuştur. Kazvin, Horasan'da meşhûr bir şehirdir. Kazvînî, Taberistan'da Âmül şehrinde doğmuştur. Tahsiline bu şehirde başlamıştır. 414 (m. 1023) senesinde Âmül'de vefât etti.

Kazvînî, fıkıh ilmini Âmül'deki âlimlerden öğrendi. Sonra Bağdad'a gitti. Orada, Şeyh Ebî Hâmid İsferâînî hazretlerinin ilim meclisinde bulunup, ilim tahsil etti. Ferâiz ilmini İbn-i Lebbân'dan, usûl-i fıkıh ilmini Kâdı Ebû Bekr el-Eş'arî'den (İbn-i Bâkıllânî) öğrendi. İlim tahsilini tamamladıktan sonra, Bağdad ve Âmül'de ders verdi ve çok talebe yetiştirdi. Bu talebeleri içinde en meşhûru, büyük âlim Ebû İshâk Şîrâzî'dir.

Ebû İshâk Şîrâzî hazretleri, Kazvînî için; "Ben kendisinden istifâde ettiğim gibi, hiçbir kimseden istifâde etmedim" dedi.

> Kazvînî hazretlerinin, Enes bin Mâlik'den (radıyallahü anh) rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte, Resûlullah efendimiz (aleyhisselâm) buyurdu ki: "Birbirinize kin gütmeyiniz. Birbirinize hased etmeyiniz. Birbirinize sırt çevirmeyiniz. Ey Allahın kulları geliniz kardeş olunuz. Bir müslümanın din kardeşiyle üç gün ayrı durması (küs durması) helâl değildir."

Kazvînî hazretlerinin yazmış olduğu eserlerden ba'zıları şunlardır: 1. Kitâb-ül-hiyel fil-fıkh: Şer'î hilelere dâirdir. Şafiî mezhebinde yazılmış ve zamanımıza ulaşmış tek fıkıh kitabıdır. 2. Kitâbü tecrîd-üt-tecrid: Fıkıh konularını açıklayan bir eserdir.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tehzib-ül-esmâ vel-lüga cild-2, sh. 207

2) Mu'cem-ül-müellifîn cild-12, sh. 158

3) Tabakât-üş-Şâfiiyye cild-5, sh. 312

4) Tabakât-ı Şîrâzî sh. 130